

Verslag Begeleidingsgroep Peilopzet Egweg-Meisevoort

7 december 2021; 19.30-21.30 uur

Waterschap Aa en Maas, Pettelaarpark 70, Den Bosch

Aanwezig: Ric Broens (bewoner), Twan Broekman (grondeigenaar), Martijn Fliervoet (BL), Ruud Bartholomeus (onafhankelijk deskundige) (digitaal aanwezig), Thijs Janssen (grondeigenaar), Marja van Schie (voorzitter), Walter Schoenmakers (SBB) tot 21:30u aanwezig, Els Geurts (Waterschap Aa en Maas), Lieke de Bruijckere (Waterschap Aa en Maas), Hans Vermeulen (ZLTO), Jan de Haas (ANV)
Afwezig: n.v.t.

1. Welkom

Marja van Schie opent de vergadering en bedankt iedereen voor de aanwezigheid en inzet afgelopen jaar.

Els Geurts loopt de agenda voor vandaag door. Doel van de bijeenkomst is de begeleidingsgroep mee te nemen in de resultaten en analyse van de twee doorgerekende varianten. De presentatie wordt gegeven door Guido Atsma en Els Geurts aan de hand van een Powerpoint. De slides zijn als bijlage toegevoegd (schalen zijn gelijk).

Daarnaast koppelt Els Geurts het resultaat van de interne evaluatie terug. Het waterschap zal meer focus leggen op de tussenproducten om tot besluitvorming te komen. De komende maanden ligt de focus op besluitvorming over het voorkeursontwerp.

2. Inleiding en twee integrale varianten

De twee varianten (variant A en variant B) zijn opgebouwd uit bouwstenen. Per variant zijn verschillende bouwstenen in uitersten opgenomen (gesloten of open / intensief of extensief). Uit deze twee varianten wordt het voorkeursontwerp (VKO) samengesteld, dat opnieuw doorgerekend zal worden, omdat de bouwstenen in de nieuwe combinatie opnieuw effect op elkaar kunnen hebben. Het VKO wordt dus een combinatie van beide varianten. Het waterschap zit nog in het afwegingsproces waarin gesproken wordt met (interne) deskundigen, de begeleidingsgroep en het bestuur.

In deze bijeenkomst worden vijf bouwstenen doorgenomen die bepalend zijn voor het oppervlaktewater, de grondwaterstand en een robuust watersysteem. Bij de afweging kijken we onder andere naar de mate waarin invulling wordt gegeven aan de doelen. Dit is niet zwart-wit, maar de ene bouwsteen geeft betere invulling dan de ander. Daarnaast kijken we naar de mate van ongewenste effecten (grondwaterstand verhoging op laag gelegen landbouwgronden), effect op bebouwing, klimaatrobuustheid, beheer en onderhoud, technische haalbaarheid en kosten. Per bouwsteen wordt aangegeven naar welke variant we op dit moment kijken. De begeleidingsgroep geeft waar nodig aandachtspunten mee.

3. Toelichting op de bouwstenen die onderscheid laten zien in het oppervlakte- en grondwaterpeil

3.1. Bouwsteen: peil Egweg

Neigen naar advies voor 7.80m + NAP (verhoging van + 60 cm)

Opmerkingen vanuit de begeleidingsgroep:

- Geen opmerkingen

3.2. Bouwsteen: peil Meisevoort

Neigen naar advies voor 8.40m + NAP (verhoging van + 55 cm)

Opmerkingen vanuit de begeleidingsgroep:

- Tussen variant A en B zit een verschil in peilverhoging van 10 cm, dit geeft opvallend veel effect.
 - o Reactie WS: dit komt doordat het is een vlak gebied is waardoor het effect over een grote oppervlakte doorwerkt.

3.3. Bouwsteen: afwatering 't Bord – onderbemaling

Neigen naar advies voor afwatering richting de Lage Raam in combinatie met bypass

Opmerkingen vanuit de begeleidingsgroep:

- De bypass in variant A levert een grote meerwaarde voor de waterkwaliteit en daarmee de natuur. Daarnaast is deze bouwsteen van belang voor meerdere agrariërs op 't Bord. Voor de bypass is mogelijk een strook grond nodig. Het is daarom van belang om voordat het advies van het voorkeursontwerp voorgelegd wordt aan het bestuur, met grondeigenaren de mogelijkheid verkend wordt. **Actie**
- Is er een kaartje met daarop een voorbeeld waar de pompen komen te staan bij afwatering via de Maas? **Actie**

3.4. Bouwsteen: peil stuw Kammerberg, Peil stuw P01 Peelkanaal, Peil stuw NIEUW Peelkanaal

Neigen naar verhoging Kammerberg naar 8.30 m +NAP (verhoging van +20 cm), handhaven huidig peil stuw P01 Peelkanaal, geen nieuwe stuw Peelkanaal

Opmerkingen vanuit de begeleidingsgroep:

- Reden voor verhoging van het peil in het Peelkanaal is om te zorgen dat kwalitatieve hoge kwelwater wat nu in het Peelkanaal komt, het maaiveld in te duwen.
 - o Reactie WS: Er zijn kaartjes van kwel en wegzijgen die samen met Brabants Landschap bekeken gaan worden. WS en Brabants Landschap verkennen gezamenlijk de mogelijkheden om op een andere manier het kwelwater vast te houden. **Actie**

3.5. Bouwsteen: moerasbeek – beekloop, moeraszone, overstromingszone

Ter hoogte van Achterdijk:

- Neigen meer naar een open cultuur landschap, meer sturing en bereikbaarheid voor beheer en onderhoud.

Ter hoogte van Tongelaar:

- Neigen naar variant A, oa verwijderen Hoevensedijk. Aandachtspunt wat hier nog onderzocht moet worden is de bereikbaarheid van het gebied voor beheer en onderhoud.

Egweg:

- Neigen meer naar robuuste natuur (Variant A).

Opmerkingen vanuit de begeleidingsgroep:

- Kaartje (dwarsdoorsnede t.h.v. Kammerberg) suggereert dat de inundatiezone alleen mee gaat stromen wanneer de waterberging in gebruik wordt genomen (peil 8.90 / T=100). Verzoek is ook in de dwarsdoorsnede zichtbaar te maken wat een reguliere piekbui (bijvoorbeeld T = 5) doet. **Actie**
- Let bij de afweging op voldoende afvoer van de Raam en zijlopen als het profiel van de beek smaller wordt en bij begroeiing.

- Bij de begeleidingsgroep is zorg over beheer en onderhoud. Bijvoorbeeld Achterdijk is 3 à 4 jaar geleden uitgebaggerd, maar lijkt alweer dicht te slibben en begroeien. Hoe wordt dit geborgd?
 - o Reactie WS: In een beheer en onderhoudsplan dat samen met het Definitief Ontwerp wordt opgeleverd. In dit plan wordt afgestemd hoe om te gaan met zaken als maaibeheer, afvoer, obstakels (door bevers) etc.
 - o Reactie WS: WS onderzoekt de mogelijkheid om op basis van actueel oppervlaktewaterpeil (monitoring oppervlaktewater) beheer en onderhoud in te zetten.
 - o Reactie WS: Voor het beheer en onderhoud wordt een platform opgezet waar alle partijen die een rol hebben in het beheer en onderhoud bij aansluiten. We verkennen de mogelijkheid hier ook de streek in te laten participeren.
 - o Aanvulling vanuit de begeleidingsgroep: voer in de eerste jaren gezamenlijk met vertegenwoordiging vanuit de streek de jaarlijkse schouw uit.
 - o Aanvulling van uit de begeleidingsgroep: ook rondom eigendom gronden en objecten moeten goede afspraken gemaakt worden.
- Kijk ook naar onconventionele onderhoudsmethodes voor het traject Tongelaar en verder benedenstrooms i.v.m. de ecologie en landschappelijk oogpunt. Denk aan bijvoorbeeld;
 - o Maaiboot
 - o Op andere plekken meer afgraven voor waterberging om piekmomenten op te vangen (bijvoorbeeld bij later maaibeheer, hogere piek bui etc.)

3.6. Samenvattend worden de volgende aandachtspunten meegegeven door de begeleidingsgroep aan Waterschap Aa en Maas:

- Inzicht in de locatie en het aantal pompen in afwatering van de Tochtsloot naar de Maas ('t Bord onderbemaling - Variant B).
- Wanneer gekozen wordt voor variant A (afwatering via de Raam) is dat voor de leden van de begeleidingsgroep gekoppeld aan de extra ontwateringssloot (bypass).
- Ook LAW en biestgraaf moeten kunnen afwateren bij nieuw peil in de LR.
- Voor bouwsteen variant A (afwatering via de Raam) voor besluit in april met grondeigenaar in gesprek gaan of ontwateringssloot (bypass) een haalbare optie is.
- Kijken naar een alternatief wegzijgen kwelwater wanneer niet gekozen wordt voor stuwverhoging in het Peelkanaal.
- Toevoegen van een verhoogd winterpeil op de dwarsdoorsnede t.h.v. Kammerberg.
- Een beheer- en onderhoudsplan opstellen waarin afspraken geborgd worden. Dit wordt samen met het DO opgeleverd.

4. Vervolg tot besluitvorming uitgangspunten schaderegeling en voorkeursontwerp
WS bereidt twee adviesnotities voor:

1. Uitgangspunten nadeelcompensatie regeling (= schaderegeling)
2. Uitgangspunten voor het Voorkeurs ontwerp (VKO)
 - a. Uitgangspunten stapsgewijze peilverhoging (evaluatie- en beslismomenten)
 - b. Uitgangspunten monitoring (analyse, interpretatie, conclusies)
 - c. Menukaart mitigerende maatregelen

In het advies VKO staan de bouwstenen uit de variant A en B, die gezamenlijk de uitgangspunten vormen voor het VKO. Na besluitvorming door het Dagelijks Bestuur worden deze uitgangspunten doorgerekend. Met deze resultaten (concept voorlopig ontwerp) vindt weer een ronde keukentafelgesprekken plaats. Daarna wordt het Voorlopig Ontwerp (VO) uitgewerkt, waarna het weer voor besluitvorming wordt voorgelegd aan het bestuur. In de fase waarin we aan het VO

werken, kan nog worden bijgestuurd. Voordat er over het VO besloten wordt is de nadeelcompensatie uitgewerkt.

De volgende fase, het uitwerken van het VO naar een definitief ontwerp (DO) kan nog bijgeschaafd worden en maatwerk opgenomen in het ontwerp. Bij het DO worden ook plannen zoals het monitoringsplan en het beheer- en onderhoudsplan opgeleverd. In de vorm van een projectbesluit (na ingaan omgevingswet, is gelijk aan huidige ProjectPlan WaterWet) gaat het plan de formele inspraakprocedure in.

5. Volgend overleg

15 februari 19.30, locatie WS Aa en Maas Den Bosch (indien maatregelen versoepelen, locatie in het gebied). Ruud sluit digitaal aan.

6. Rondvraag

- Hoe wat en wanneer gaan we de omgeving informeren? Hieronder het advies vanuit de begeleidingsgroep:
 - o In de nieuwsbrief en een e-mail naar de stakeholders waar een keukentafelgesprek mee is gevoerd (eventueel alleen met link naar de nieuwsbrief)
 - o Voor het besluit
 - o Op procesniveau (illustraties toevoegen, hoe ziet de toekomst eruit en waar doen we het voor)
- Wat is er besproken in de bestuursvergadering over Raam?
 - o Financiering voor de uitvoering van Graafsche Raam en verdere planvoorbereiding van de overige onderdelen van Gebiedsplan Raam, waaronder Lage Raam.
- Advies DLV komt de volgende keer op de agenda (15 februari 2022)
- Wat is er gedaan met de gevoeligheidsanalyse?
 - o Er is een kaart gemaakt om te checken of er perceeleigenaren die buiten de contour vallen maar wel gevoelige gewassen hebben. Die actie is uitgevoerd. Hier is verder de WWL van toepassing, deze komt in de VO-fase weer aan bod.
 - o Eerder is gevraagd door de begeleidingsgroep en geadviseerd door Ruud Bartholomeus om in de schaderegeling ook kleinere verschillen mee te nemen dan 5cm grondwaterstandsverandering. Omdat daar ook een significant effect kan zijn. Dit wordt een uitgangspunt in de adviesnotitie over de nadeelcompensatieregeling en daarmee een beslispunt voor het Dagelijks Bestuur. Indien gewenst kan Ruud Bartholomeus voor dit uitgangspunt een korte onderbouwing schrijven. **Actie**
- Hoe staat het met de gewasrotatie?
 - o Het meest geteelde gewas wordt vanaf gestapt omdat dit geen representatief beeld geeft. Een nieuw uitgangspunt moet nog worden vastgesteld.
- Twan Broekman vraag uitspraak in het verslag vast te leggen over de geschiktheid van de WWL voor potteelt:
 - o Schade bij teelt in potten is niet met WWL te berekenen. Berekening van schade hiervoor is maatwerk.
 - o Ook bebouwing valt niet in de WWL, dit zijn maatwerkoplossingen.

7. Afsluiting

De begeleidingsgroep is tevreden over de openheid met betrekking tot de afweging. Als afsluiting geeft de begeleidingsgroep nog mee om tijdig te onderzoeken of randvoorwaarden, zoals grondverwerving realistisch zijn.